

e) Delictes de tràfic d'espècies de flora o fauna amenaçada previstos en els articles 332 i 334 del Codi penal.

f) Delicte de tràfic de material nuclear i radioactiu previst en l'article 345 del Codi penal.

g) Delictes contra la salut pública previstos en els articles 368 a 373 del Codi penal.

h) Delicte de falsificació de moneda previst en l'article 386 del Codi penal.

i) Delicte de tràfic i dipòsit d'armes, municions o explosius previst en els articles 566 a 568 del Codi penal.

j) Delictes de terrorisme previstos en els articles 571 a 578 del Codi penal.

k) Delictes contra el patrimoni històric previstos en l'article 2.1.e) de la Llei orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de repressió del contraban.

5. L'agent encobert està exempt de responsabilitat criminal per aquelles actuacions que siguin conseqüència necessària del desenvolupament de la investigació, sempre que guardin la proporció adequada amb la seva finalitat i no constitueixin una provocació al delicte.

Per tal de procedir penalment contra l'agent encobert per les actuacions efectuades en el curs de la investigació, el jutge competent, per conèixer la causa, tan bon punt tingui coneixement de l'actuació d'algun agent encobert en la investigació ha de requerir un informe relatiu a aquesta circumstància de qui hagi autoritzat la identitat suposada, i en atenció a això ha de resoldre el que escaigui segons el seu criteri.»

Disposició derogatòria única.

Queden derogades totes les normes del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i la facin complir.

Madrid, 13 de gener de 1999.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

847 *LLEI 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.* («BOE» 12, de 14-1-1999.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La regulació del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú constitueix una peça clau en les relacions de l'Administració amb els ciutadans i en la satisfacció dels interessos generals als quals l'Administració ha de servir per mandat constitucional (103.1 CE). Ambdós aspectes estan interrelacionats i, atesa la importància que tenen, són previstos en l'article 149.1.18a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència per regular «les bases del règim jurídic de les administracions públiques», d'una banda, i directament, d'una altra, el «procediment administratiu comú». Es pretén garantir d'aquesta manera una igualtat en les condicions jurídiques bàsiques de tots els ciutadans en les seves relacions amb les diferents administracions públiques.

Basant-se en aquests plantejaments, la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, va substituir la Llei de procediment administratiu de 1958, va introduir una nova regulació adaptada als principis constitucionals i a la nova organització territorial de l'Estat i va incorporar avanços significatius en la relació de les administracions amb els ciutadans.

Tanmateix, durant l'aplicació s'han suscitat alguns problemes que han portat a plantejar des de diversos sectors la necessitat de modificar-la. La proliferació de normes reguladores de procediments administratius, els problemes detectats en la regulació de determinats articles —com els referits al silenci administratiu, la revisió dels actes o la responsabilitat patrimonial—, i la supressió del recurs de reposició són llocs comuns en les crítiques formulades a la Llei 30/1992, que en justifiquen la reforma pensant en el bon funcionament de l'Administració pública i, sobretot, en els ciutadans, que en són els destinataris de l'actuació.

En aquest sentit, cal assenyalar que, tal com va passar en relació amb la Llei d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat, els models administratius s'han de construir sempre en funció dels ciutadans, i no a l'inrevés. Per això, també en el procés de reforma de la Llei 30/1992 s'ha tingut com a objectiu aquesta orientació general que ha de presidir totes i cada una de les manifestacions de la reforma administrativa, ja que la Constitució de 1978 ha volgut assenyalar solemnement en l'article 103 que «l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals».

Sobre aquests pressupòsits, l'objecte d'aquesta Llei de reforma se circumscriu a modificar els aspectes més problemàtics de la Llei 30/1992, segons l'opinió de la doctrina i dels aplicadors del dret: fonamentalment, la regulació del silenci administratiu —suprimint la certificació d'acte presumpte—, el sistema de revisió d'actes, la responsabilitat patrimonial i la regulació de la suspensió de l'acte administratiu.

El text de la Llei efectua algunes altres modificacions que milloren i completen la Llei 30/1992, a fi de donar compliment a la proposició no de Llei, aprovada pel Congrés dels Diputats el 3 de juny de 1997, per la qual s'insta el Govern a presentar un projecte de llei de modificació de la Llei 30/1992 que solucioni les deficiències detectades en l'aplicació del text vigent i la millor adequació a la realitat plurilingüística de l'Estat.

II

En primer lloc, en el títol preliminar s'introdueixen dos principis d'actuació de les administracions públiques, derivats del de seguretat jurídica. D'una banda, el principi

de bona fe, aplicat per la jurisprudència contenciosa administrativa fins i tot abans de la seva recepció pel títol preliminar del Codi Civil. D'una altra, el principi, ben conegut en el dret procedimental administratiu europeu i també recollit per la jurisprudència contenciosa administrativa, de la confiança legítima dels ciutadans en el fet que l'actuació de les administracions públiques no pot ser alterada arbitràriament.

En el títol I, i com a corollari del principi general de bona fe aplicat al dret públic, també s'inclou el principi de lleialtat institucional com a criteri rector que faciliti la col·laboració i la cooperació entre les diferents administracions públiques, i que recullen els pronunciaments del Tribunal Constitucional.

Posteriorment, aquest deure genèric s'articula a través d'una fórmula orgànica, les conferències sectorials. Es manté amb el seu contingut bàsic la regulació actual, que al seu torn procedeix de la Llei 12/1983, de 14 d'octubre, del procés autonòmic, encara que en el moment actual de desenvolupament d'aquests òrgans es considera oportú incorporar diferents matisacions en l'article 5.

Aquestes incorporacions han de donar resposta a problemes reals existents i que tanmateix actualment no tenen una previsió normativa adequada, com ara l'existència d'altres òrgans de cooperació diferents de les conferències sectorials, que poden ser tant els òrgans de suport de les conferències com aquells altres en principi aliens per referir-se a àmbits materials específics, i que requereixen una especialització adequada.

S'introdueix i es desenvolupa el concepte de pla i programa conjunt, ja apuntat en la modificació de la Llei general pressupostària que va fer la Llei 13/1996, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, ja que a la pràctica comença a ser una fórmula molt útil per articular l'exercici de les funcions administratives de l'Estat i les comunitats autònomes.

La modificació corresponent a l'article 6, referent a l'atribució als titulars dels departaments ministerials i els presidents o directors dels organismes públics de la competència per formalitzar convenis de col·laboració, té com a finalitat recuperar un principi tradicional en el dret públic espanyol i aconseguir la coherència adequada entre el contingut d'aquest article amb l'article anterior i les funcions que a aquells atribueix la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat (LOFAGE), la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques, i la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

La modificació de l'article 10, sobre comunicacions a les Comunitats Europees, pretén ajustar el text actual a la realitat del dret comunitari, ja que sembla convenient diferenciar entre el termini per a la comunicació de disposicions de caràcter general o resolucions i el termini per a la tramesa de projectes de disposicions.

En el títol II, l'article 13 es modifica de manera que permet la delegació de competències en òrgans de les entitats de dret públic dependents, per facilitar-ne la descentralització i, amb això, una gestió més fàcil que, en definitiva, es tradueix en un servei més eficaç i millor per als ciutadans. D'altra banda, s'aclearix la redacció de l'apartat 5 respecte a l'admissibilitat de la delegació en els procediments en què es prevegi, amb caràcter preceptiu, un dictamen o informe.

III

Amb el mateix objectiu d'aconseguir més eficàcia i un servei més adequat als ciutadans, es modifiquen alguns aspectes de la regulació de l'activitat de les administracions públiques que conté el títol IV.

Es modifica l'article 36 per fer efectiva l'adequació de la Llei a la realitat plurilingüística de l'Estat, de conformitat amb la Proposició no de llei de 3 de juny de 1997, i s'incorpora una regulació inspirada en l'article 231.4 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, segons la redacció que en fa la Llei orgànica 16/1994, de 8 de novembre.

Mitjançant la redacció de l'apartat 4 de l'article 38, es pretén impulsar l'ocupació i l'aplicació de les tècniques i els mitjans informàtics i telemàtics per part de l'Administració. Per la seva banda, el nou apartat 5 regula l'expedició de còpies dels documents presentats davant l'Administració, per respondre a la necessitat de donar compliment efectiu al dret que reconeix als ciutadans l'article 35.c).

L'article 42 es modifica de manera profunda. En primer lloc, l'apartat 1 precisa els supòsits en què és obligatori dictar resolució expressa, i hi inclou els casos de prescripció, renúncia del dret, caducitat del procediment, desistiment de la sol·licitud i desaparició sobrevinguda de l'objecte del procediment, en els quals la resolució consisteix en la declaració de la circumstància corresponent.

Respecte al procediment per fer efectiva la resolució, es parteix de la premissa que un procediment administratiu que no sigui àgil i breu és difícil que pugui ser una institució que estigui veritablement al servei dels ciutadans. Per això, a falta d'una norma expressa, l'apartat 3 d'aquest mateix article estableix com a termini general supletori de durada dels procediments administratius el de tres mesos, sense que en cap cas pugui superar el de sis mesos, segons l'apartat 2, llevat que una norma amb rang de llei estableixi el contrari o llevat que ho prevegi la normativa comunitària europea, termini en el qual s'ha de notificar la resolució. D'altra banda, el termini es comença a comptar, en els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat, des que aquesta hagi tingut entrada efectivament en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació. Aquest fet ha de ser comunicat als sol·licitants i també la durada màxima del procediment en qüestió, d'acord amb l'apartat 4.

En qualsevol cas, el termini es pot suspendre, i acollir així la inspiració del modern dret públic comunitari, per causes taxades previstes en l'apartat 5: requeriment als interessats per solucionar deficiències, intervenció prèvia i preceptiva d'un òrgan de les Comunitats Europees, informes preceptius i determinants del contingut de la resolució, realització de proves tècniques o anàlisis contradictòries o diriments proposades pels interessats o l'inici de negociacions per finalitzar convencionalment el procediment administratiu. També es preveu l'ampliació de terminis en l'apartat 6, encara que es limita la decisió a l'òrgan competent per resoldre i, si s'escau, al superior jeràrquic. En l'apartat 7 es fa una referència explícita a la responsabilitat disciplinària, per bé que s'omet la relativa a la remoció del lloc de treball.

Quant al silenci administratiu, l'article 43 preveu com a regla general el silenci positiu, excepte només quan una norma amb rang de llei o norma comunitària europea n'estableixi el contrari. No podem oblidar que, quan es regula el silenci, en realitat s'intenta establir mesures preventives contra patologies del procediment alienes al funcionament correcte de l'Administració que dissenya la mateixa Llei. Doncs bé, aquesta situació de falta de resposta per l'Administració —sempre indesitjable— no pot causar mai perjudicis innecessaris al ciutadà, sinó que, equilibrant els interessos en presència, normalment ha de fer valer l'interès de qui ha complert correctament amb les obligacions imposades legalment.

S'exceptuen de la regla general de silenci positiu lògicament els procediments d'exercici del dret de petició, els de revisió d'actes administratius i disposicions generals, els iniciats d'ofici, i els procediments dels quals pugui derivar per als sol·licitants o tercers l'adquisició de facultats sobre el domini o servei públic. Es tracta de regular aquesta institució capital del procediment administratiu de manera equilibrada i raonable, per la qual cosa se suprimeix la certificació d'actes presumptes que, com se sap, permetia a l'Administració, una vegada finalitzats els terminis per resoldre i abans d'expedir el certificat o que transcorri el termini per expedir-lo, dictar un acte administratiu exprés encara que fos contrari als efectes del silenci ja produït. Per tot això, el silenci administratiu positiu produeix un veritable acte administratiu eficaç, que l'Administració pública només pot revisar d'acord amb els procediments de revisió que estableix la llei. Es concep, igualment, el silenci administratiu negatiu com a ficció legal per permetre al ciutadà interessat accedir al recurs contenciós administratiu, encara que, en tot cas, l'Administració pública té l'obligació de resoldre expressament, de manera que, si dóna la raó al ciutadà, s'eviti el plet.

Per la seva part, l'article 44 regula la inactivitat de l'Administració en els procediments iniciats d'ofici. Es diferencien els casos en què puguin derivar el reconeixement o la constitució de drets o situacions jurídiques individualitzades, en els quals els interessats que haguesin comparegut poden entendre desestimades les seves pretensions (supòsits de subvencions, concursos de trasllat de funcionaris, etc.), dels casos en què l'Administració exerceixi potestats sancionadores o d'intervenció susceptibles de produir efectes desfavorables o de gravamen, en què els interessats poden entendre caducat el procediment.

En qualsevol cas, a fi d'abordar detingudament la transformació del règim de silenci de cada un dels aproximadament dos mil procediments que hi ha actualment, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, en la disposició transitòria primera es manté la vigència del sentit del silenci que preveuen les normes aprovades en el procés d'adequació de procediments que va seguir a la Llei 30/1992, per bé que la seva forma de producció i els seus efectes són els que preveu aquesta llei. En aquest sentit, i en la línia indicada d'aprofundiment en el silenci positiu, s'encomana al Govern que en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei dugui a terme l'adaptació dels procediments en el sentit del silenci administratiu legalment previst. Per a l'estudi i la proposta de les reformes i, en particular, a fi de simplificar i racionalitzar la gran varietat de procediments especials que després de la Llei 30/1992 s'han regulat en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics, la disposició addicional primera ordena a l'Executiu la creació d'una comissió interministerial presidida pel ministre d'Administracions Públiques.

En concordança amb les modificacions dels articles 42, 43 i 44, es modifica el règim de còmput de terminis que conté l'article 48.4 i es precisa la regulació de l'ampliació de tràmits que conté l'article 49. Finalment, i de conformitat amb els articles 102, 72 i 136, l'article 54 exigeix la motivació de la revisió de les disposicions generals i de l'adopció de mesures provisionals.

IV

En el títol V, la llei modifica el règim de notificacions de l'article 58, en nom del principi de seguretat jurídica, i recupera, d'una banda, la convalidació de la notificació

en termes semblants a com preveia la llei de 1958, tot i que redueix el termini a tres mesos. D'altra banda, s'introdueix en aquest mateix article una previsió dirigida a evitar que per la via del rebuig de les notificacions s'obtingui una estimació presumpta de la sol·licitud.

L'article 62.1 precisa el supòsit de nul·litat que preveu la lletra a), i elimina l'expressió «contingut essencial» referida a l'àmbit de la lesió dels drets i les llibertats susceptibles d'empara constitucional, que constitueix una delimitació vinculant per al legislador.

En el títol VI, juntament amb la reforma de l'article 71 per aconseguir la concordança amb la resta de les modificacions, s'actualitza la regulació de les mesures provisionals de l'article 72, i s'introdueixen les previsions necessàries per flexibilitzar el moment de la seva adopció amb les cauteles necessàries per garantir el respecte als drets dels ciutadans. Així es permet que, en els casos determinats per les lleis sectorials, s'acordin amb caràcter previ a la iniciació del procediment. En el mateix sentit, s'introdueix la possibilitat de modificació de les mesures esmentades en consideració a la regla «rebus sic stantibus».

V

Les modificacions que afecten el títol VII són diverses, amb la finalitat de reforçar les garanties jurídiques dels ciutadans davant l'actuació de l'Administració.

En matèria de revisió d'ofici, l'article 102 introdueix un tràmit d'inadmissió de les sol·licituds dels interessats, sense necessitat de demanar el dictamen del Consell d'Estat o òrgan consultiu de la comunitat autònoma. D'altra banda, s'introdueix la revisió d'ofici de les disposicions generals nul·les, que no opera, en cap cas, com a acció de nul·litat.

Quant als actes anul·lables, s'elimina la potestat revisora de l'Administració que preveu l'article 103, amb la qual cosa s'obliga l'Administració pública a compareixer als tribunals si els vol revisar, mitjançant la pertinent declaració prèvia de lesivitat i posterior impugnació, i s'elimina també la possibilitat que els ciutadans utilitzin aquesta via que havia desnaturalitzat per concepte el règim dels recursos administratius. D'aquesta manera, l'Administració i els ciutadans es col·loquen en una posició equiparable.

En matèria de revocació d'actes, el nou article 105 reforça els seus límits, i afegeix que no pot constituir dispensa o exempció no permesa per les lleis, ni ser contrària al principi d'igualtat o a l'interès públic.

Respecte al sistema de recursos que preveu el capítol II, es produeixen modificacions importants. En particular destaca l'establiment, en els articles 107 i 116 a 117, del recurs de reposició amb caràcter potestatiu, atenent, sobretot, els problemes plantejats en l'àmbit de l'Administració local. Es recupera, en el mateix article 107, el recurs d'alçada, que regulen amb la seva configuració tradicional els articles 114 i 115. Tot això juntament amb el recurs de revisió contra actes fermes que preveu l'article 108, del qual es precisa la causa segona de procedència del recurs en l'article 118.1, i s'introdueix en l'article 119 un tràmit d'inadmissió similar al que preveu per a la revisió d'ofici. Atesa la transcendència del sistema de recursos com a institució de garantia per als ciutadans, la disposició transitòria segona preveu que en els procediments iniciats abans de l'entrada en vigor de la modificació, aquesta no els és aplicable, excepte pel que fa al sistema de recursos.

De conformitat amb aquest esquema, es modifiquen els casos d'actes que exhaureixen la via administrativa, previstos en l'article 109, i se suprimeix, recollint una petició ben unànime, l'anomenada comunicació prèvia a l'Administració que havien de formular els interessats abans d'interposar el recurs contenciós administratiu que preveu l'article 110.3, perquè és no només innecessària, sinó probablement obstaculitzadora d'un procés judicial àgil i breu.

Pel que fa a la suspensió de l'acte administratiu en via de recurs que regula l'article 111, es manté la regla general de la no-suspensió, per bé que s'introdueixen, amb les cauteles adequades, alguns criteris que la jurisprudència havia manifestat reiteradament sobre la tutela cautelar, i s'autoritza la possibilitat que la suspensió, en el marc del principi del que es considera raonable, es pugui prolongar sense solució de continuïtat fins a la seu jurisdiccional.

VI

En el títol IX, i per tal d'afavorir la descentralització en nom del principi d'eficàcia, se suprimeix la prohibició de la delegació de l'exercici de la potestat sancionadora.

En matèria de responsabilitat patrimonial de les administracions públiques, en el títol X s'introdueixen algunes modificacions importants. D'una banda, s'amplia la regulació de la responsabilitat concurrent de diferents administracions públiques que preveu l'article 140, i es distingeix el règim de les actuacions conjuntes d'altres supòsits de concurrència. En el 141 es matisen els supòsits de força major que no donen lloc a responsabilitat i, en benefici de l'afectat, es preveu l'actualització de la quantitat de la indemnització. Amb la nova redacció de l'article 144 s'opta per la unificació del règim jurídic substantiu de la responsabilitat patrimonial de l'Administració sense discriminar la seva actuació en règim de dret públic o privat en concordança amb la unitat de fur.

Pel que fa a la responsabilitat patrimonial de les autoritats i del personal al servei de les administracions públiques, es pretén garantir la seva efectivitat, quan l'article 145 preveu que s'ha d'exigir d'ofici. D'altra banda, desapareix de l'article 146 qualsevol menció a la seva responsabilitat civil pels danys produïts en l'acompliment del servei, i s'aclareix el règim instaurat per la Llei 30/1992 d'exigència directa de responsabilitat a l'Administració i, en concordança amb això, en la disposició derogatòria es deroguen la Llei de 5 d'abril de 1904 i el Reial decret de 23 de setembre de 1904, relatius a la responsabilitat civil dels funcionaris públics.

VII

Es modifica, finalment, la part final de la Llei 30/1992, que recull un conjunt de prescripcions heterogènies respecte a la seva aplicació. En primer lloc, i a fi de reforçar l'especificitat dels procediments tributaris dins de la necessària harmonia amb els principis comuns al règim jurídic i procediment de les administracions públiques, es modifica la redacció del primer apartat de la disposició addicional cinquena.

Amb una finalitat similar, es fa una nova redacció de la disposició addicional onzena, en què es recull l'especialitat dels procediments instats davant les missions diplomàtiques i les oficines consulars per ciutadans estrangers no comunitaris.

En concordança amb l'article 144, la nova disposició addicional dotzena posa fi al problema relatiu a la disparitat de criteris jurisprudencials sobre l'ordre competent per conèixer d'aquests processos quan el dany es produeix en relació amb l'assistència sanitària pública, i els atribueix a l'ordre contenciós administratiu.

A fi de racionalitzar el procediment de formalització dels convenis de col·laboració, mitjançant la nova disposició addicional tretzena es preveu un desplegament reglamentari d'aquest aspecte.

D'altra banda, la nova disposició addicional catorzena disposa l'aplicació a les ciutats de Ceuta i Melilla del que disposa el títol I de la Llei, relatiu a les relacions entre administracions públiques, per la seva condició de tals.

La disposició addicional quinzena regula, per a l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics, què s'entén per registre de l'òrgan competent per a la tramitació del procediment, als efectes de l'article 42.3.b) de la Llei 30/1992, amb la qual cosa es facilita el còmput dels terminis pels ciutadans.

La supressió de l'últim incís del primer paràgraf de la disposició final de la Llei 30/1992 contribueix a assegurar més intensament la seguretat jurídica en les relacions jurídiques entre l'Administració i els ciutadans, alhora que els exonera, com és lògic, de càrregues d'ordre burocràtic i atorga eficàcia directa al dret que reconeix l'article 35.f).

Article primer. *Modificació de l'articulat de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.*

Els articles de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que a continuació es detallen, queden redactats de la manera següent:

1. «Article 3. *Principis generals.*

1. Les administracions públiques serveixen amb objectivitat els interessos generals i actuen d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la Constitució, a la Llei i al dret.

Han de respectar, igualment, en la seva actuació els principis de bona fe i de confiança legítima.

2. Les administracions públiques, en les seves relacions, es regeixen pel principi de cooperació i col·laboració, i en la seva actuació, pels criteris d'eficiència i servei als ciutadans.

3. Sota la direcció del Govern de la Nació, dels òrgans de govern de les comunitats autònomes i dels corresponents de les entitats que integren l'Administració local, l'actuació de l'Administració pública respectiva es desenvolupa per assolir els objectius que estableixen les lleis i la resta de l'ordenament jurídic.

4. Cada una de les administracions públiques actua, per al compliment de les seves finalitats, amb personalitat jurídica única.

5. En les seves relacions amb els ciutadans, les administracions públiques actuen de conformitat amb els principis de transparència i de participació.»

2. «Article 4. *Principis de les relacions entre les administracions públiques.*

1. Les administracions públiques actuen i es relacionen d'acord amb el principi de lleialtat institucional i, en conseqüència, estan obligades a:

a) Respectar l'exercici legítim per les altres administracions de les seves competències.

b) Ponderar, en l'exercici de les competències pròpies, la totalitat dels interessos públics implicats i, en concret, aquells la gestió dels quals estigui encomanada a les altres administracions.

c) Facilitar a les altres administracions la informació que necessitin sobre l'activitat que duguin a terme en l'exercici de les seves pròpies competències.

d) Prestar, en l'àmbit propi, la cooperació i l'assistència actives que les altres administracions puguin demanar per a l'exercici eficaç de les seves competències.

2. A efectes del que disposen les lletres c) i d) de l'apartat anterior, les administracions públiques poden sol·licitar totes les dades, els documents o els mitjans probatoris que es trobin a disposició de l'ens al qual es dirigeixi la sol·licitud. També poden sol·licitar assistència per a l'execució de les seves competències.

3. L'assistència i la cooperació requerida només es pot negar quan l'ens del qual se sol·licita no està facultat per prestar-la, no disposa de mitjans suficients per a això o quan, si ho fa, causa un perjudici greu als interessos la tutela dels quals té encomanada o al compliment de les pròpies funcions. La negativa a prestar l'assistència s'ha de comunicar motivadament a l'Administració sol·licitant.

4. L'Administració General de l'Estat, les de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local han de col·laborar i auxiliar-se per a les execucions dels seus actes que s'hagin de fer fora dels seus àmbits territorials de competències respectius.

5. En les relacions entre l'Administració General de l'Estat i l'Administració de les comunitats autònomes, el contingut del deure de col·laboració s'ha de dur a terme a través dels instruments i procediments que de manera comuna i voluntària estableixin aquestes administracions.

Quan aquestes relacions, en virtut del principi de cooperació, tinguin com a finalitat la presa de decisions conjuntes que permetin, en els assumptes que afectin competències compartides o exigeixin articular una activitat comuna entre ambdues administracions, una activitat més eficaç, s'han d'ajustar als instruments i els procediments de cooperació a què es refereixen els articles següents.»

3. «Article 5. *Conferències sectorials i altres òrgans de cooperació.*

1. L'Administració General de l'Estat i l'Administració de les comunitats autònomes poden crear òrgans per a la cooperació entre ambdues administracions, de composició bilateral o multilateral, d'àmbit general o d'àmbit sectorial, en les matèries en què hi hagi interrelació competencial, i amb funcions de coordinació o cooperació segons els casos.

A efectes del que estableix aquest capítol, no tenen la naturalesa d'òrgans de cooperació els

òrgans col·legiats creats per l'Administració General de l'Estat per a l'exercici de les seves competències en la composició dels quals es prevegi que participin representants de l'Administració de les comunitats autònomes amb la finalitat de consulta.

2. Els òrgans de cooperació de composició bilateral i d'àmbit general que reuneixin membres del Govern, en representació de l'Administració General de l'Estat, i membres del Consell de Govern, en representació de l'Administració de la respectiva comunitat autònoma, es denominen comissions bilaterals de cooperació. La creació d'aquestes comissions s'efectua mitjançant acord, que determina els elements essencials del seu règim.

3. Els òrgans de cooperació de composició multilateral i d'àmbit sectorial que reuneixen membres del Govern, en representació de l'Administració General de l'Estat, i membres dels Consells de Govern, en representació de les administracions de les comunitats autònomes, es denominen conferències sectorials. El règim de cada conferència sectorial és el que estableix el corresponent acord d'institucionalització i el reglament intern.

4. La convocatòria de la conferència, la fa el ministre o els ministres que tinguin competències sobre la matèria que hagi de ser objecte de la conferència sectorial. La convocatòria s'ha de fer amb antelació suficient i s'hi ha d'adjuntar l'ordre del dia i, si s'escau, la documentació necessària per a la preparació prèvia de la conferència.

5. Els acords que s'adoptin en una conferència sectorial, els han de signar el ministre o els ministres competents i els titulars dels òrgans de govern corresponents de les comunitats autònomes. Si s'escau, aquests acords es poden formalitzar sota la denominació de conveni de conferència sectorial.

6. Les conferències sectorials poden acordar la creació de comissions i grups de treball per a la preparació, l'estudi i el desenvolupament de qüestions concretes pròpies de l'àmbit material de cada una d'aquestes.

7. Amb la mateixa finalitat, i en àmbits materials específics, l'Administració General de l'Estat i les administracions de les comunitats autònomes poden constituir altres òrgans de cooperació que reuneixin responsables de la matèria.

8. Quan la matèria de l'àmbit sectorial d'un òrgan de cooperació de composició multilateral afecti competències de les entitats locals o s'hi refereixi, el Ple d'aquest òrgan pot acordar que l'associació d'aquestes d'àmbit estatal amb una major implantació sigui convidada a assistir a les seves reunions, amb caràcter permanent o segons l'ordre del dia.»

4. «Article 6. *Convenis de col·laboració.*

1. L'Administració General i els organismes públics vinculats o que en depenen poden establir convenis de col·laboració amb els òrgans corresponents de les administracions de les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves respectives competències.

2. Els instruments de formalització dels convenis han d'especificar, quan sigui procedent:

a) Els òrgans que subscriuguin el conveni i la capacitat jurídica amb què actua cada una de les parts.

- b) La competència que exerceix cada Administració.
- c) El finançament.
- d) Les actuacions que s'acordi dur a terme per al seu compliment.
- e) La necessitat o no d'establir una organització per a la gestió.
- f) El termini de vigència, la qual cosa no impedeix que pugui ser prorrogat si ho acorden les parts signants del conveni.
- g) L'extinció per una causa diferent de la que preveu l'apartat anterior, així com la forma d'acabar les actuacions en curs per al supòsit d'extinció.

3. Quan es creï un òrgan mixt de vigilància i control, aquest ha de resoldre els problemes d'interpretació i compliment que es puguin plantejar respecte dels convenis de col·laboració.

4. Si els convenis es limiten a establir pautes d'orientació política sobre l'actuació de cada Administració en una qüestió d'interès comú o a fixar el marc general i la metodologia per dur a terme la col·laboració en una àrea d'interrelació competencial o en un assumpte d'interès mutu es denominen protocols generals.

5. Quan la gestió del conveni faci necessari crear una organització comuna, aquesta pot adoptar la forma de consorci dotat de personalitat jurídica o societat mercantil.

Els estatuts del consorci han de determinar les seves finalitats, així com les particularitats del règim orgànic, funcional i financer.

Els òrgans de decisió han d'estar integrats per representants de totes les entitats consorciades, en la proporció que fixin els Estatuts respectius.

Per a la gestió dels serveis que se li encomanin es pot utilitzar qualsevol de les formes que preveu la legislació aplicable a les administracions consorciades.»

5. «Article 7. *Plans i programes conjunts.*

1. L'Administració General de l'Estat i l'Administració de les comunitats autònomes poden acordar la realització de plans i programes conjunts d'actuació per aconseguir objectius comuns en matèries en què tinguin competències concurrents.

2. Dins de l'àmbit sectorial respectiu, correspon a les conferències sectorials la iniciativa per acordar la realització de plans o programes conjunts, l'aprovació del contingut, així com el seguiment i l'avaluació multilateral de la posada en pràctica.

3. L'acord d'aprovació de plans o programes conjunts ha d'especificar, segons la seva naturalesa, els elements següents del contingut:

Els objectius d'interès comú que s'han de complir.

Les actuacions que ha de dur a terme cada Administració.

Les aportacions de mitjans personals i materials de cada Administració.

Els compromisos d'aportació de recursos financers.

La durada, així com els mecanismes de seguiment, avaluació i modificació.

4. L'acord d'aprovació d'un pla o un programa conjunt, que té eficàcia vinculant per a l'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes

participants que el subscriuguin, pot ser completat mitjançant convenis de col·laboració amb cada una d'elles que concretin els punts que hagin de ser especificats de manera bilateral.

5. Els acords d'aprovació de plans o programes conjunts han de ser objecte de publicació oficial.»

6. «Article 10. *Comunicacions a les Comunitats Europees.*

1. Quan en virtut d'una obligació derivada del Tractat de la Unió Europea o dels Tractats de les Comunitats Europees o dels actes de les seves institucions se'ls hagin de comunicar disposicions de caràcter general o resolucions, les Administracions públiques han de procedir a la seva tramesa a l'òrgan de l'Administració General de l'Estat competent per fer la comunicació a les institucions esmentades. A falta d'un termini específic per complir aquesta obligació, la tramesa s'ha d'efectuar en el termini de quinze dies.

2. Quan es tracti de projectes de disposicions o qualsevol altra informació, a falta d'un termini específic, la tramesa s'ha de fer en temps útil als efectes del compliment d'aquesta obligació.»

7. «Article 13. *Delegació de competències.*

1. Els òrgans de les diferents administracions públiques poden delegar l'exercici de les competències que tinguin atribuïdes en altres òrgans de la mateixa Administració, encara que no siguin jeràrquicament dependents, o de les entitats de dret públic vinculades o que en depenguin.

2. En cap cas no poden ser objecte de delegació les competències relatives a:

a) Els assumptes que es refereixin a relacions amb el cap de l'Estat, la Presidència del Govern de la Nació, les Corts Generals, les presidències dels Consells de Govern de les comunitats autònomes i les assemblees legislatives de les comunitats autònomes.

b) L'adopció de disposicions de caràcter general.

c) La resolució de recursos als òrgans administratius que hagin dictat els actes objecte de recurs.

d) Les matèries en què es determini per una norma amb rang de llei.

3. Les delegacions de competències i la revocació s'han de publicar en el "Butlletí Oficial de l'Estat", en el de la comunitat autònoma o en el de la província, segons l'Administració a què pertanyi l'òrgan delegant i l'àmbit territorial de competència d'aquest.

4. Les resolucions administratives que s'adoptin per delegació han d'indicar expressament aquesta circumstància i s'han de considerar dictades per l'òrgan delegant.

5. Llevat d'autorització expressa d'una llei, no es poden delegar les competències que s'exerceixin per delegació.

No constitueix impediment perquè es pugui delegar la competència per resoldre un procediment la circumstància que la seva norma reguladora prevegi, com a tràmit preceptiu, l'emissió d'un dictamen o un informe; no obstant això, no es pot delegar la competència per resoldre un assumpte con-

cret una vegada que en el procediment corresponent s'hagi emès un dictamen o un informe preceptiu sobre l'assumpte.

6. La delegació és revocable en qualsevol moment per l'òrgan que l'hagi conferida.

7. La delegació de competències atribuïdes a òrgans col·legiats, per a l'exercici ordinari dels quals es requereixi un quòrum especial, s'ha d'adoptar observant, en tot cas, el dit quòrum.»

8. «Article 36. *Llengua dels procediments.*

1. La llengua dels procediments tramitats per l'Administració General de l'Estat és el castellà. No obstant això, els interessats que es dirigeixin als òrgans de l'Administració General de l'Estat amb seu al territori d'una comunitat autònoma també poden utilitzar la llengua que sigui cooficial en aquesta comunitat.

En aquest cas, el procediment s'ha de tramitar en la llengua que hagi triat l'interessat. Si concorren diversos interessats en el procediment, i hi ha discrepància quant a la llengua, el procediment s'ha de tramitar en castellà, per bé que els documents o els testimonis que requereixin els interessats s'han d'expedir en la llengua que triïn.

2. En els procediments tramitats per les administracions de les comunitats autònomes i de les entitats locals, l'ús de la llengua s'ha d'ajustar al que preveu la legislació autonòmica corresponent.

3. L'Administració pública instructora ha de traduir al castellà els documents, els expedients o les parts d'aquests que hagin de tenir efecte fora del territori de la comunitat autònoma i els documents dirigits als interessats que així ho sol·licitin expressament. Si han de tenir efectes en el territori d'una comunitat autònoma on sigui cooficial aquesta mateixa llengua diferent del castellà, no cal fer-ne la traducció».

9. «Article 38. *Registres.*

1. Els òrgans administratius han de portar un registre general en el qual s'ha de fer l'assentament corresponent de qualsevol escrit o comunicació que es presenti o que es rebí en qualsevol unitat administrativa pròpia. També s'hi ha d'anotar la sortida dels escrits i les comunicacions oficials dirigits a altres òrgans o particulars.

2. Els òrgans administratius poden crear en les unitats administratives corresponents de la pròpia organització altres registres a fi de facilitar la presentació d'escrits i comunicacions. Aquests registres són auxiliars del registre general, al qual han de comunicar qualsevol anotació que efectuïn.

Els assentaments s'han d'anotar respectant l'ordre temporal de recepció o sortida dels escrits i les comunicacions, i han d'indicar la data del dia de la recepció o sortida.

Conclòs el tràmit de registre, els escrits i les comunicacions s'han de tramitar sense dilació als destinataris i a les unitats administratives corresponents des del registre en què s'hagin rebut.

3. Els registres generals, així com tots els registres que les administracions públiques estableixin per a la recepció d'escrits i comunicacions dels particulars o d'òrgans administratius, s'han d'instal·lar en suport informàtic.

El sistema ha de garantir la constància, en cada assentament que s'efectuï, d'un número, epígraf expressiu de la naturalesa, data d'entrada, data i hora de la presentació, identificació de l'interessat, òrgan administratiu remitent, si escau, i persona o òrgan administratiu al qual s'envia, i, si escau, referència al contingut de l'escrit o la comunicació que es registra.

Així mateix, el sistema ha de garantir la integració informàtica en el registre general de les anotacions efectuades als altres registres de l'òrgan administratiu.

4. Les sol·licituds, els escrits i les comunicacions que els ciutadans dirigeixin als òrgans de les administracions públiques es poden presentar:

a) Als registres dels òrgans administratius als quals es dirigeixin.

b) Als registres de qualsevol òrgan administratiu, que pertanyi a l'Administració General de l'Estat, a la de qualsevol Administració de les comunitats autònomes, o a la d'alguna de les entitats que integren l'Administració local si, en aquest últim cas, s'ha subscrit el conveni oportú.

c) A les oficines de correus, en la forma que s'estableixi per reglament.

d) A les representacions diplomàtiques o les oficines consulars d'Espanya a l'estranger.

e) A qualsevol altre lloc que estableixin les disposicions vigents.

Mitjançant convenis de col·laboració subscrits entre les administracions públiques, s'han d'establir sistemes d'intercomunicació i coordinació de registres que garanteixin la compatibilitat informàtica, així com la transmissió telemàtica dels assentaments registrals i de les sol·licituds, els escrits, les comunicacions i els documents que es presentin en qualsevol dels registres.

5. Per a l'eficàcia dels drets que reconeix l'article 35.c) d'aquesta Llei als ciutadans, aquests poden adjuntar una còpia dels documents que presentin a les seves sol·licituds, escrits i comunicacions.

Aquesta còpia, amb l'acarament previ amb l'original per qualsevol dels registres als quals es refereixen els punts a) i b) de l'apartat 4 d'aquest article, s'ha de trametre a l'òrgan destinatari i tornar l'original al ciutadà. Quan l'original hagi de constar en el procediment, s'ha de lliurar la còpia al ciutadà, una vegada segellada pels registres i amb la comprovació prèvia de la identitat amb l'original.

6. Cada Administració pública ha d'establir els dies i les hores d'obertura dels registres, i ha de garantir el dret dels ciutadans a la presentació de documents que preveu l'article 35.

7. Es poden fer efectius, a més d'altres mitjans, per gir postal o telegràfic, o per transferència dirigida a l'oficina pública corresponent, qualsevol tribut que s'hagi de satisfer en el moment de presentar sol·licituds i escrits a les administracions públiques.

8. Les administracions públiques han de fer pública i mantenir actualitzada una relació de les oficines d'inscripcions pròpies o concertades, els sistemes d'accés i comunicació, així com els horaris de funcionament.»

10. «Article 42. *Obligació de resoldre.*

1. L'Administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la sigui quina sigui la seva forma d'iniciació.

En els casos de prescripció, renúncia del dret, caducitat del procediment o desistiment de la sol·licitud, així com de desaparició sobrevinguda de l'objecte del procediment, la resolució consisteix en la declaració de la circumstància que concorri en cada cas, amb indicació dels fets produïts i les normes aplicables.

S'exceptuen de l'obligació a què es refereix el paràgraf primer els supòsits d'acabament del procediment per pacte o conveni, així com els procediments relatius a l'exercici de drets sotmesos únicament al deure de comunicació prèvia a l'Administració.

2. El termini màxim per notificar la resolució expressa és el que fixi la norma reguladora del procediment corresponent. Aquest termini no pot excedir els sis mesos llevat que una norma amb rang de llei n'estableixi un de més llarg o que ho prevegi la normativa comunitària europea.

3. Quan les normes reguladores dels procediments no fixin el termini màxim, aquest és de tres mesos. Aquest termini i els que preveu l'apartat anterior es compten:

a) En els procediments iniciats d'ofici, des de la data de l'acord d'iniciació.

b) En els iniciats a sol·licitud de l'interessat, des de la data en què la sol·licitud hagi tingut entrada al registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació.

4. Les administracions públiques han de publicar i mantenir actualitzades, a efectes informatius, les relacions de procediments, i n'han d'indicar els terminis màxims de durada, així com els efectes que produeix el silenci administratiu.

En tot cas, les administracions públiques han d'informar els interessats del termini màxim normativament establert per a la resolució i la notificació dels procediments, així com dels efectes que pugui produir el silenci administratiu, inclosa l'esmentada menció en la notificació o publicació de l'acord d'iniciació d'ofici, o en comunicació que se'ls ha de d'adreçar a aquest efecte dins dels deu dies següents a la recepció de la sol·licitud en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació. En aquest últim cas, la comunicació ha d'indicar a més la data en què l'òrgan competent ha rebut la sol·licitud.

5. El transcurs del termini màxim legal per resoldre un procediment i notificar la resolució es pot suspendre en els casos següents:

a) Quan s'hagi de requerir un interessat per esmenar deficiències i aportar documents i altres elements de judici necessaris, pel temps que transcorri entre la notificació del requeriment i el compliment efectiu pel destinatari o, si no, el transcurs del termini concedit, tot això sens perjudici del que preveu l'article 71 d'aquesta Llei.

b) Quan s'hagi d'obtenir un pronunciament previ i preceptiu d'un òrgan de les Comunitats Europees, pel temps que transcorri entre la petició, que s'ha de comunicar als interessats, i la notificació del pronunciament a l'Administració instructora, que també els ha de ser comunicada.

c) Quan s'hagin de sol·licitar informes que siguin preceptius i determinants del contingut de la resolució a un òrgan de la mateixa Administració o una de diferent, pel temps que transcorri entre la petició, que s'ha de comunicar als interessats, i la recepció de l'informe, que també s'ha de comunicar als interessats. Aquest termini de suspensió no pot excedir en cap cas de tres mesos.

d) Quan s'hagin de fer proves tècniques o anàlisis contradictòries o diriments proposades pels interessats, durant el temps necessari per a la incorporació dels resultats a l'expedient.

e) Quan s'iniciïn negociacions amb vista a la subscripció d'un pacte o un conveni en els termes que preveu l'article 88 d'aquesta Llei, des de la declaració formal i fins a la conclusió sense efecte, si s'escau, de les negociacions esmentades que s'ha de constatar mitjançant declaració formulada per l'Administració o els interessats.

6. Quan el nombre de les sol·licituds formulades o les persones afectades puguin implicar un incompliment del termini màxim de resolució, l'òrgan competent per resoldre, a proposta raonada de l'òrgan instructor, o el superior jeràrquic de l'òrgan competent per resoldre, a proposta d'aquest, poden habilitar els mitjans personals i materials per complir el despatx adequat i en el termini escaient.

Excepcionalment, es pot acordar l'ampliació del termini màxim de resolució i notificació mitjançant motivació clara de les circumstàncies concurrents i només una vegada exhaurits tots els mitjans a disposició possibles.

Si s'acorda, finalment, l'ampliació del termini màxim, aquest no pot ser superior a l'establert per a la tramitació del procediment.

Contra l'acord que resolgui sobre l'ampliació de terminis, que s'ha de notificar als interessats, no es pot interposar recurs.

7. El personal al servei de les administracions públiques que tingui a càrrec seu el despatx dels assumptes, així com els titulars dels òrgans administratius competents per instruir i resoldre, són directament responsables, en l'àmbit de les seves competències, del compliment de l'obligació legal de dictar resolució expressa dins el termini.

L'incompliment d'aquesta obligació dóna lloc a l'exigència de responsabilitat disciplinària, sens perjudici de la que sigui procedent d'acord amb la normativa vigent.»

11. «Article 43. *Silenci administratiu en procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat.*

1. En els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat, el venciment del termini màxim sense que s'hagi notificat una resolució expressa legitima a l'interessat o als interessats que hagin deduït la sol·licitud per entendre-la estimada o desestimada per silenci administratiu, segons escaigui, sens perjudici de la resolució que l'Administració ha de dictar tal com preveu l'apartat 4 d'aquest article.

2. Els interessats poden entendre estimades per silenci administratiu les seves sol·licituds en tots els casos, llevat que una norma amb rang de llei o norma de dret comunitari europeu estableixi el contrari. Queden exceptuats d'aquesta previsió els procediments d'exercici del dret de petició, a què es refereix l'article 29 de la Constitució, aquells l'estimació dels quals tingui com a conseqüència

que es transfereixin al sol·licitant o a tercers facultats relatives al domini públic o al servei públic, així com els procediments d'impugnació d'actes i disposicions, en els quals el silenci té un efecte desestimatori.

No obstant això, quan el recurs d'alçada s'hagi interposat contra la desestimació per silenci administratiu d'una sol·licitud pel transcurs del termini, s'entén estimat si, arribat el termini de resolució, l'òrgan administratiu competent no dicta resolució expressa sobre aquest recurs.

3. L'estimació per silenci administratiu té amb caràcter general, la consideració d'acte administratiu finalitzat del procediment.

La desestimació per silenci administratiu té els únics efectes de permetre als interessats la interposició del recurs administratiu o contencions administratiu que sigui procedent.

4. L'obligació de dictar resolució expressa a què es refereix l'apartat primer de l'article 42 se subjecta al règim següent:

a) En els casos d'estimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior a la producció de l'acte només es pot dictar si és confirmatòria.

b) En els casos de desestimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior al venciment del termini, l'adopta l'Administració sense cap vinculació al sentit del silenci.

5. Els actes administratius produïts per silenci administratiu es poden fer valer tant davant l'Administració com davant qualsevol persona física o jurídica, pública o privada. Tenen efectes des del venciment del termini màxim en què s'ha de dictar i notificar la resolució expressa sense que aquesta s'hagi produït, i la seva existència pot ser acreditada per qualsevol mitjà de prova admès en dret, inclòs el certificat acreditatiu del silenci produït que es pugui sol·licitar de l'òrgan competent per resoldre. Sol·licitat el certificat, aquest s'ha d'emetre en el termini màxim de quinze dies.»

12. «Article 44. *Falta de resolució expressa en procediments iniciats d'ofici.*

En els procediments iniciats d'ofici, el venciment del termini màxim establert sense que s'hagi dictat i notificat la resolució expressa no eximeix l'Administració del compliment de l'obligació legal de resoldre, i té els efectes següents:

1. En el cas de procediments dels quals pot derivar el reconeixement o, si s'escau, la constitució de drets o altres situacions jurídiques individualitzades, els interessats que hagin comparegut poden entendre desestimades les seves pretensions per silenci administratiu.

2. En els procediments en què l'Administració exerceixi potestats sancionadores o, en general, d'intervenció, susceptibles de produir efectes desfavorables o de gravamen, es produeix la caducitat. En aquests casos, la resolució que declari la caducitat ha d'ordenar l'arxivament de les actuacions, amb els efectes que preveu l'article 92.

En cas que el procediment s'hagi paralitzat per causa imputable a l'interessat, s'interromp el còmput del termini per emetre i notificar la resolució.»

13. «Article 48. *Còmput.*

1. Sempre que la llei o la normativa comunitària europea no expressin una altra cosa, quan els terminis s'assenyalin per dies, s'entén que aquests són hàbils, i queden exclosos del còmput els diumenges i els dies declarats festius.

Quan els terminis s'assenyalin per dies naturals, s'ha de fer constar aquesta circumstància en les notificacions corresponents.

2. Si el termini es fixa en mesos o anys, aquests es computen a partir de l'endemà del dia que tingui lloc la notificació o la publicació de l'acte de què es tracti, o des de l'endemà del dia en què es produeixi l'estimació o la desestimació per silenci administratiu. Si en el mes de venciment no hi ha cap dia equivalent a aquell en què comença el còmput, s'entén que el termini expira l'últim dia del mes.

3. Quan l'últim dia del termini sigui inhàbil, s'entén prorrogat al primer dia hàbil següent.

4. Els terminis expressats en dies es compten a partir de l'endemà del dia que tingui lloc la notificació o la publicació de l'acte de què es tracti, o des de l'endemà del dia en què es produeixi l'estimació o la desestimació per silenci administratiu.

5. Quan un dia sigui hàbil en el municipi o la comunitat autònoma en què resideix l'interessat, i inhàbil en la seu de l'òrgan administratiu, o a la inversa, s'ha de considerar inhàbil en tot cas.

6. La declaració d'un dia com a hàbil o inhàbil a efectes de còmput de terminis no determina per si mateixa el funcionament dels centres de treball de les administracions públiques, l'organització del temps de treball ni l'accés dels ciutadans als registres.

7. L'Administració General de l'Estat i les administracions de les comunitats autònomes, amb subjecció al calendari laboral oficial, han de fixar, en el seu àmbit respectiu, el calendari de dies inhàbils a efectes de còmput de terminis. El calendari aprovat per les comunitats autònomes comprèn els dies inhàbils de les entitats que integren l'Administració local que correspon al seu àmbit territorial, a les quals és aplicable.

El calendari s'ha de publicar abans del començament de cada any en el diari oficial que correspongui i en altres mitjans de difusió que en garanteixin el coneixement per part dels ciutadans.»

14. «Article 49. *Ampliació.*

1. L'Administració, llevat que hi hagi un precepte en contra, pot concedir d'ofici o a petició dels interessats una ampliació dels terminis establerts, que no excedeixi de la meitat d'aquests, si les circumstàncies ho aconsellen i amb això no es perjudiquen drets de tercers. L'acord d'ampliació s'ha de notificar als interessats.

2. L'ampliació dels terminis pel temps màxim permès s'aplica en tot cas als procediments tramitats per les missions diplomàtiques i les oficines consulars, així com a aquells procediments que es tramiten a l'interior i exigeixen fer algun tràmit a l'estranger o a aquells en què intervenen interessats residents fora d'Espanya.

3. Tant la petició dels interessats com la decisió sobre l'ampliació s'han de produir, en tot cas, abans del venciment del termini de què es tracti. En cap cas pot ser objecte d'ampliació un termini ja vençut. Els acords sobre l'ampliació de terminis o sobre la denegació no són susceptibles de recursos.»

15. «Article 54. *Motivació.*

1. Són motivats, amb referència succinta de fets i fonaments de dret:

a) Els actes que limiten drets subjectius o interessos legítims.

b) Els que resolen procediments de revisió d'ofici de disposicions o actes administratius, recursos administratius, reclamacions prèvies a la via judicial i procediments d'arbitratge.

c) Els que se separen del criteri seguit en actuacions precedents o del dictamen d'òrgans consultius.

d) Els acords de suspensió d'actes, sigui quin sigui el motiu de la suspensió, així com l'adopció de mesures provisionals previstes en els articles 72 i 136 d'aquesta Llei.

e) Els acords per aplicar la tramitació d'urgència o de l'ampliació de terminis.

f) Els que es dicten en l'exercici de potestats discrecionals, així com els que han de ser-ho en virtut d'una disposició legal o reglamentària expressa.

2. La motivació dels actes que exhaureixin els procediments selectius i de concurrència competitiva s'ha de fer de conformitat amb el que disposin les normes que regulin les convocatòries, i, en tot cas, han de quedar acreditats en el procediment els fonaments de la resolució que s'adopti.»

16. «Article 58. *Notificació.*

1. S'han de notificar als interessats les resolucions i els actes administratius que afectin els seus drets i interessos, en els termes que preveu l'article següent.

2. Qualsevol notificació s'ha de tramitar dins del termini de deu dies a partir de la data en què l'acte s'hagi dictat, i ha de contenir el text íntegre de la resolució, amb indicació de si és definitiu o no en la via administrativa, l'expressió dels recursos que siguin procedents, l'òrgan davant el qual s'han de presentar i el termini per interposar-los, sens perjudici que els interessats en puguin exercir, si s'escau, qualsevol altre que estimin procedent.

3. Les notificacions que continguin el text íntegre de l'acte i ometin algun del altres requisits que preveu l'apartat anterior tenen efecte a partir de la data en què l'interessat dugui a terme actuacions que impliquin el coneixement del contingut i l'abast de la resolució o l'acte objecte de la notificació o resolució, o interposi qualsevol recurs que sigui procedent.

4. Sens perjudici del que estableix l'apartat anterior, i als únics efectes d'entendre complerta l'obligació de notificar dins del termini màxim de durada dels procediments, n'hi ha prou amb la notificació que contingui almenys el text íntegre de la resolució, així com l'intent de notificació acreditat degudament.»

17. «Article 59. *Pràctica de la notificació.*

1. Les notificacions s'han de fer per qualsevol mitjà que permeti tenir constància de la recepció per l'interessat o el seu representant, així com de la data, la identitat i el contingut de l'acte notificat.

L'acreditació de la notificació efectuada s'ha d'incorporar a l'expedient.

2. En els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat, la notificació s'ha de fer en el lloc que l'interessat hagi assenyalat a aquest efecte en la sol·licitud. Quan això no sigui possible, en qualsevol lloc adequat a aquesta finalitat, i per qualsevol mitjà d'acord amb el que disposa l'apartat 1 d'aquest article.

Quan la notificació s'efectuï en el domicili de l'interessat, si aquest no hi és en el moment de lliurar la notificació, se'n pot fer càrrec qualsevol persona que es trobi en el domicili i faci constar la seva identitat. Si ningú no es pot fer càrrec de la notificació, s'ha de fer constar aquesta circumstància en l'expedient, juntament amb el dia i l'hora en què s'hagi intentat la notificació, cosa que s'ha de repetir una sola vegada i en una hora diferent dins dels tres dies següents.

3. Quan l'interessat o el seu representant rebutgi la notificació d'una actuació administrativa, s'ha de fer constar en l'expedient, i s'hi han d'especificar les circumstàncies de l'intent de notificació; el tràmit es considera efectuat i se segueix el procediment.

4. Quan els interessats en un procediment siguin desconeguts, s'ignori el lloc de la notificació o el mitjà a què es refereix el punt 1 d'aquest article, o bé quan, intentada la notificació, no s'hagi pogut efectuar, la notificació s'ha de fer per mitjà d'anuncis al tauler d'edictes de l'ajuntament en el seu últim domicili, en el "Butlletí Oficial de l'Estat", de la comunitat autònoma o de la província, segons quina sigui l'Administració de la qual procedeixi l'acte que s'ha de notificar, i l'àmbit territorial de l'òrgan que l'hagi dictat.

En el cas que l'últim domicili conegut radiqui en un país estranger, la notificació s'ha d'efectuar mitjançant la publicació al tauler d'anuncis del consolat o la secció consular de l'ambaixada corresponent.

Les administracions públiques poden establir altres formes de notificació complementàries a través dels mitjans de difusió restants, que no exclouen l'obligació de notificar conforme als dos paràgrafs anteriors.

5. La publicació, en els termes de l'article següent, substitueix la notificació i té els mateixos efectes en els casos següents:

a) Quan l'acte tingui per destinatari una pluralitat indeterminada de persones o quan l'Administració consideri que la notificació efectuada a un sol interessat és insuficient per garantir la notificació a tots; en aquest últim cas, és addicional a la notificació efectuada.

b) Quan es tracti d'actes integrants d'un procediment selectiu o de concurrència competitiva de qualsevol tipus. En aquest cas, la convocatòria del procediment ha d'indicar el tauler d'anuncis o els mitjans de comunicació on s'efectuïn les publicacions successives, i no tenen validesa les que es duguin a terme en llocs diferents.»

18. «Article 62. *Nul·litat de ple dret.*

1. Els actes de les administracions públiques són nuls de ple dret en els casos següents:

a) Els que lesionin els drets i les llibertats susceptibles d'empara constitucional.

- b) Els que dicti un òrgan manifestament incompetent per raó de la matèria o del territori.
- c) Els que tinguin un contingut impossible.
- d) Els que siguin constitutius d'infracció penal o es dictin com a conseqüència d'aquesta.
- e) Els que es dictin prescindint totalment i absolutament del procediment establert legalment o de les normes que contenen les regles essencials per a la formació de la voluntat dels òrgans col·legiats.
- f) Els actes expressos o presumptes contraris a l'ordenament jurídic per part dels quals s'adquireixen facultats o drets quan no es tinguin els requisits essencials per a la seva adquisició.
- g) Qualsevol altre que estableixi expressament una disposició de rang legal.

2. També són nul·les de ple dret les disposicions administratives que vulnerin la Constitució, les lleis o altres disposicions administratives de rang superior, les que regulin matèries reservades a la llei, i les que estableixin la retroactivitat de disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals.»

19. «Article 71. *Esmena i millora de la sol·licitud.*

1. Si la sol·licitud d'iniciació no reuneix els requisits que assenyala l'article anterior i els exigits, si s'escau, per la legislació específica aplicable, s'ha de requerir l'interessat perquè, en el termini de deu dies, esmeni la falta o aportï els documents preceptius, amb indicació que, si no ho fa, es considera que desisteix de la seva petició, amb la resolució prèvia que s'ha de dictar en els termes preveu l'article 42.

2. Sempre que no es tracti de procediments selectius o de concurrència competitiva, aquest termini es pot ampliar prudencialment, fins a cinc dies, a petició de l'interessat o a iniciativa de l'òrgan, quan l'aportació dels documents requerits presenti dificultats especials.

3. En els procediments iniciats a sol·licitud dels interessats, l'òrgan competent pot demanar al sol·licitant la modificació o la millora voluntàries dels termes de la sol·licitud. Se n'ha d'estendre una acta succinta, que s'ha d'incorporar al procediment.»

20. «Article 72. *Mesures provisionals.*

1. Iniciat el procediment, l'òrgan administratiu competent per resoldre'l pot adoptar, d'ofici o a instància de part, les mesures provisionals que consideri oportunes per assegurar l'eficàcia de la resolució que es pugui dictar, si hi ha elements de judici suficients.

2. Abans d'iniciar el procediment administratiu, l'òrgan competent, d'ofici o a instància de part, en els casos d'urgència i per a la protecció provisional dels interessos implicats, pot adoptar les mesures corresponents en els supòsits previstos expressament per una norma amb rang de llei. Les mesures provisionals s'han de confirmar, modificar o aixecar en l'acord d'iniciació del procediment, que s'ha d'efectuar dins dels quinze dies següents a l'adopció i que pot ser objecte del recurs que sigui procedent.

En tot cas, aquestes mesures queden sense efecte si no s'inicia el procediment en el termini esmentat o quan l'acord d'iniciació no conté un pronunciament exprés sobre les mesures.

3. No es poden adoptar mesures provisionals que puguin causar un perjudici de reparació difícil o impossible als interessats o que impliquin la violació de drets emparats per les lleis.

4. Les mesures provisionals es poden aixecar o modificar durant la tramitació del procediment, d'ofici o a instància de part, en virtut de circumstàncies sobrevingudes o que no s'hagin pogut tenir en compte en el moment d'adoptar-les.

En tot cas, s'extingeixen amb l'eficàcia de la resolució administrativa que posi fi al procediment corresponent.»

21. «Article 102. *Revisió de disposicions i actes nuls.*

1. Les administracions públiques, en qualsevol moment, per iniciativa pròpia o a sol·licitud d'un interessat, i amb el dictamen favorable previ del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma, si n'hi ha, han de declarar d'ofici la nul·litat dels actes administratius que hagin posat fi a la via administrativa o que no hagin estat recorreguts en el termini corresponent, en els supòsits que preveu l'article 62.1.

2. Així mateix, en qualsevol moment, les administracions públiques d'ofici, i amb el dictamen favorable previ del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma, si n'hi ha, poden declarar la nul·litat de les disposicions administratives en els supòsits que preveu l'article 62.2.

3. L'òrgan competent per a la revisió d'ofici pot acordar motivadament la inadmissió a tràmit de les sol·licituds formulades pels interessats, sense necessitat de demanar el dictamen del Consell d'Estat o l'òrgan consultiu de la comunitat autònoma, quan aquestes no es basin en alguna de les causes de nul·litat de l'article 62 o no tinguin fonament manifestament, així com en el supòsit que s'hagin desestimat quant al fons altres sol·licituds substancialment iguals.

4. Les administracions públiques, en declarar la nul·litat d'una disposició o un acte, poden establir, en la mateixa resolució, les indemnitzacions que sigui procedent reconèixer als interessats, si es donen les circumstàncies que preveuen els articles 139.2 i 141.1 d'aquesta Llei; sens perjudici que, tractant-se d'una disposició, subsisteixin els actes fermes dictats en aplicació d'aquesta.

5. Quan el procediment s'hagi iniciat d'ofici, el transcurs del termini de tres mesos des de l'inici sense dictar-se resolució produeix la seva caducitat. Si el procediment s'ha iniciat a sol·licitud d'un interessat, es pot entendre desestimada per silenci administratiu.»

22. «Article 103. *Declaració de lesivitat d'actes anul·lables.*

1. Les administracions públiques poden declarar lesius per a l'interès públic els actes favorables per als interessats que siguin anul·lables d'acord amb el que disposa l'article 63 d'aquesta Llei, a fi de procedir a la seva ulterior impugnació davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

2. La declaració de lesivitat no es pot adoptar una vegada transcorreguts quatre anys des que s'hagi dictat l'acte administratiu i exigeix l'audiència

prèvia de tots els que constin com a interessats, en els termes que estableix l'article 84 d'aquesta Llei.

3. Transcorregut el termini de tres mesos des de la iniciació del procediment sense que s'hagi declarat la lesivitat, es produeix la seva caducitat.

4. Si l'acte prové de l'Administració General de l'Estat o de les comunitats autònomes, la declaració de lesivitat, l'adopta l'òrgan de cada administració competent en la matèria.

5. Si l'acte prové de les entitats que integren l'Administració local, la declaració de lesivitat, l'adopta el Ple de la corporació o, si no ho fa, l'òrgan col·legiat superior de l'entitat.»

23. «Article 105. *Revocació d'actes i rectificació d'errors.*

1. Les administracions públiques poden revocar en qualsevol moment els seus actes de gravamen o desfavorables, sempre que aquesta revocació no constitueixi dispensa o exempció no permesa per les lleis, o sigui contrària al principi d'igualtat, a l'interès públic o a l'ordenament jurídic.

2. Així mateix, les administracions públiques poden rectificar en qualsevol moment, d'ofici o a instància dels interessats, els errors materials, de fet o aritmètics existents en els seus actes.»

24. «Article 107. *Objecte i classes.*

1. Contra les resolucions i els actes de tràmit, si aquests últims decideixen directament o indirectament el fons de l'assumpte, determinen la impossibilitat de continuar el procediment, i produeixen indefensió o perjudici irreparable a drets i interessos legítims, els interessats poden interposar els recursos d'alçada i potestatiu de reposició, que es poden fonamentar en qualsevol dels motius de nul·litat o anul·labilitat que preveuen els articles 62 i 63 d'aquesta Llei.

L'oposició als altres actes de tràmit, la poden al·legar els interessats per a la seva consideració en la resolució que posi fi al procediment.

2. Les lleis poden substituir el recurs d'alçada, en el supòsits o els àmbits sectorials determinats, i quan l'especificitat de la matèria així ho justifiqui, per altres procediments d'impugnació, reclamació, conciliació, mediació i arbitratge, davant òrgans col·legiats o comissions específiques no sotmeses a instruccions jeràrquiques, amb respecte als principis, les garanties i els terminis que aquesta Llei reconeix als ciutadans i als interessats en qualsevol procediment administratiu.

En les mateixes condicions, el recurs de reposició pot ser substituït pels procediments a què es refereix el paràgraf anterior, respectant el seu caràcter potestatiu per a l'interessat.

L'aplicació d'aquests procediments en l'àmbit de l'Administració local no pot implicar el desconeixement de les facultats resolutòries reconegudes als òrgans representatius electes que estableix la Llei.

3. Contra les disposicions administratives de caràcter general no es pot interposar recurs en via administrativa.

Els recursos contra un acte administratiu que es fonamentin únicament en la nul·litat d'alguna

disposició administrativa de caràcter general es poden interposar directament davant l'òrgan que hagi dictat la disposició esmentada.

4. Les reclamacions economicoadministratives s'ajusten als procediments establerts per la seva legislació específica.»

25. «Article 108. *Recurs extraordinari de revisió.*

Contra els actes fermes en via administrativa, només és procedent el recurs extraordinari de revisió quan concorri alguna de les circumstàncies que preveu l'article 118.1.»

26. «Article 109. *Fi de la via administrativa.*

Posen fi a la via administrativa:

- a) Les resolucions dels recursos d'alçada.
- b) Les resolucions dels procediments d'impugnació a què es refereix l'article 107.2.
- c) Les resolucions dels òrgans administratius que no tinguin superior jeràrquic, llevat que una llei estableixi el contrari.
- d) Les altres resolucions d'òrgans administratius quan una disposició legal o reglamentària així ho estableixi.
- e) Els acords, pactes, convenis o contractes que tinguin la consideració de finalitzadors del procediment.»

27. «Article 110. *Interposició del recurs.*

1. La interposició del recurs ha d'expressar:

- a) El nom i els cognoms del recurrent, així com la seva identificació personal.
- b) L'acte que es recorre i la raó de la seva impugnació.
- c) Lloc, data, signatura del recurrent, identificació del mitjà i, si s'escau, del lloc que s'assenyali a efectes de notificacions.
- d) Òrgan, centre o unitat administrativa a què es dirigeix.
- e) Les altres particularitats exigides, si s'escau, per les disposicions específiques.

2. L'error en la qualificació del recurs per part del recurrent no és obstacle per a la seva tramitació, sempre que se'n dedueixi el caràcter veritable.

3. Els vicis i defectes que facin anul·lable un acte no poden ser al·legats pels qui els hagin causat.»

28. «Article 111. *Suspensió de l'execució.*

1. La interposició de qualsevol recurs, excepte en els casos en què una disposició estableixi el contrari, no suspèn l'execució de l'acte impugnat.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, l'òrgan competent per resoldre el recurs, amb la ponderació prèvia, raonada suficientment, entre el perjudici que causaria a l'interès públic o a tercers la suspensió i el perjudici que es causa al recurrent com a conseqüència de l'eficàcia immediata de l'acte recorregut, pot suspendre, d'ofici o a sol·licitud del recurrent, l'execució de l'acte impugnat quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

- a) Que l'execució pugui causar perjudicis de reparació impossible o difícil.

b) Que la impugnació es fonamenti en alguna de les causes de nul·litat de ple dret que preveu l'article 62.1 d'aquesta Llei.

3. L'execució de l'acte impugnat s'entén suspesa si, transcorreguts trenta dies des que la sol·licitud de suspensió hagi tingut entrada al registre de l'òrgan competent per decidir, aquest no ha dictat resolució expressa sobre la suspensió. En aquests casos no és aplicable el que estableix l'article 42.4, segon paràgraf, d'aquesta Llei.

4. En dictar l'acord de suspensió es poden adoptar les mesures cautelars que calguin per assegurar la protecció de l'interès públic o de tercers i l'eficàcia de la resolució o l'acte impugnat.

Quan, de la suspensió puguin derivar perjudicis de qualsevol naturalesa, aquella només té efectes amb la prestació prèvia de caució o d'una garantia suficient per respondre'n, en els termes que s'estableixin per reglament.

La suspensió es pot prolongar després d'exhaurida la via administrativa quan existeixi una mesura cautelar i els efectes s'estenguin a la via contenciosa administrativa. Si l'interessat interposa recurs contenciós administratiu, i sol·licita la suspensió de l'acte objecte del procés, es manté la suspensió fins que es produeixi el corresponent pronunciament judicial sobre la sol·licitud.

5. Quan el recurs tingui per objecte la impugnació d'un acte administratiu que afecti una pluralitat indeterminada de persones, la suspensió de la seva eficàcia s'ha de publicar al diari oficial en què l'acte s'hagi publicat.»

29. «Article 114. *Objecte.*

1. Les resolucions i els actes a què es refereix l'article 107.1, quan no posin fi a la via administrativa, poden ser recorreguts en alçada davant l'òrgan superior jeràrquic del que els hagi dictat. A aquests efectes, els tribunals i els òrgans de selecció del personal al servei de les administracions públiques i qualssevol altres que, al si d'aquestes, actuïn amb autonomia funcional, es consideren dependents de l'òrgan al qual estiguin adscrits o, si no n'hi ha, de l'òrgan del que hagi nomenat el president.

2. El recurs es pot interposar davant l'òrgan que hagi dictat l'acte que s'impugna o davant el competent per resoldre'l.

Si el recurs s'ha interposat davant l'òrgan que hagi dictat l'acte impugnat, aquest l'ha de trametre a l'òrgan competent en el termini de deu dies, amb el seu informe i amb una còpia completa i ordenada de l'expedient.

El titular de l'òrgan que hagi dictat l'acte recorregut és responsable directe del compliment del que preveu el paràgraf anterior.»

30. «Article 115. *Terminis.*

1. El termini per a la interposició del recurs d'alçada és d'un mes, si l'acte és exprés.

Si no ho és, el termini és de tres mesos i es compta, per al sol·licitant i altres possibles interes-

sats, a partir de l'endemà del dia que, d'acord amb la normativa específica, es produeixin els efectes del silenci administratiu.

Transcorreguts els terminis esmentats sense que s'hagi interposat el recurs, la resolució esdevé ferma amb caràcter general.

2. El termini màxim per dictar i notificar la resolució és de tres mesos. Transcorregut aquest termini sense que es dicti resolució, es pot entendre desestimat el recurs, excepte en el supòsit que preveu l'article 43.2, segon paràgraf.

3. Contra la resolució d'un recurs d'alçada no es pot interposar cap altre recurs administratiu, llevat del recurs extraordinari de revisió en els casos que estableix l'article 118.1.»

31. «Article 116. *Objecte i naturalesa.*

1. Els actes administratius que exhaurixin la via administrativa poden ser recorreguts potestativament en reposició davant el mateix òrgan que els hagi dictat o ser impugnats directament davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

2. No es pot interposar recurs contenciós administratiu fins que sigui resolt expressament o s'hagi produït la desestimació presumpta del recurs de reposició interposat.»

32. «Article 117. *Terminis.*

1. El termini per interposar el recurs de reposició és d'un mes, si l'acte és exprés. Si no ho és, el termini és de tres mesos i es compta, per al sol·licitant i altres possibles interessats, a partir de l'endemà del dia que, d'acord amb la normativa específica, es produeixi l'acte presumpte. Transcorreguts els terminis esmentats, únicament es pot interposar recurs contenciós administratiu, sens perjudici, si s'escau, de la procedència del recurs extraordinari de revisió.

2. El termini màxim per dictar i notificar la resolució del recurs és d'un mes.

3. Contra la resolució d'un recurs de reposició no es pot tornar a interposar el recurs esmentat.»

33. «Article 118. *Objecte i terminis.*

1. Contra els actes fermes en via administrativa es pot interposar el recurs extraordinari de revisió davant l'òrgan administratiu que els hagi dictat, que també és el competent per a la resolució, quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

1a Que en dictar-los s'hagi incorregut en un error de fet, que resulti dels mateixos documents incorporats a l'expedient.

2a Que apareguin documents de valor essencial per a la resolució de l'assumpte que, encara que siguin posteriors, evidencin l'error de la resolució recorreguda.

3a Que en la resolució hagin influït essencialment documents o testimonis declarats falsos per sentència judicial ferma, anterior o posterior a la resolució.

4a Que la resolució s'hagi dictat com a conseqüència de prevaricació, suborn, violència, maquinació fraudulenta o d'una altra conducta punible i s'hagi declarat així en virtut de sentència judicial ferma.

2. El recurs extraordinari de revisió s'ha d'interposar, quan es tracti de la causa 1a, dins del termini de quatre anys següents a la data de la notificació de la resolució impugnada. En els altres casos, el termini és de tres mesos a comptar del coneixement dels documents o des que la sentència judicial sigui ferma.

3. El que estableix aquest article no perjudica el dret dels interessats a formular la sol·licitud i la instància a què es refereixen els articles 102 i 105.2 d'aquesta Llei ni el seu dret que aquestes se substanciïn i es resolguin.»

34. «Article 119. *Resolució.*

1. L'òrgan competent per a la resolució del recurs pot acordar motivadament la inadmissió a tràmit, sense necessitat de demanar el dictamen del Consell d'Estat o l'òrgan consultiu de la comunitat autònoma, quan el recurs no es fonamenti en alguna de les causes que preveu l'apartat 1 de l'article anterior o en el supòsit que s'hagin desestimat quant al fons altres recursos substancialment iguals.

2. L'òrgan al qual correspon conèixer del recurs extraordinari de revisió s'ha de pronunciar no només sobre la procedència del recurs, sinó també, si s'escau, sobre el fons de la qüestió resolta per l'acte recorregut.

3. Transcorregut el termini de tres mesos des de la interposició del recurs extraordinari de revisió sense que s'hagi dictat i notificat la resolució, s'entén desestimat, i queda expedita la via jurisdiccional contenciosa administrativa.»

35. «Article 127. *Principi de legalitat.*

1. La potestat sancionadora de les administracions públiques, reconeguda per la Constitució, s'exerceix quan hagi estat expressament atribuïda per una norma amb rang de llei, amb aplicació del procediment que preveu per al seu exercici i d'acord amb el que estableix aquest títol.

2. L'exercici de la potestat sancionadora correspon als òrgans administratius que la tinguin atribuïda expressament, per disposició de rang legal o reglamentari.

3. Les disposicions d'aquest títol no són aplicables a l'exercici per les administracions públiques de la potestat disciplinària respecte del personal al seu servei i dels que hi estiguin vinculats per una relació contractual.»

36. «Article 140. *Responsabilitat concurrent de les administracions públiques.*

1. Quan de la gestió provinent de fórmules conjuntes d'actuació entre diverses administracions públiques derivi responsabilitat en els termes que preveu aquesta Llei, les administracions intervinents han de respondre de manera solidària. L'instrument jurídic regulador de l'actuació conjunta pot determinar la distribució de la responsabilitat entre les diferents administracions públiques.

2. En altres supòsits de concurrència de diverses administracions en la producció del dany, la responsabilitat es fixa per a cada administració atenent els criteris de competència, interès públic tute-

lat i intensitat de la intervenció. La responsabilitat és solidària quan no sigui possible la determinació esmentada.»

37. «Article 141. *Indemnització.*

1. Només són indemnitzables les lesions produïdes al particular provinents de danys que aquest no tingui el deure jurídic de suportar d'acord amb la llei. No són indemnitzables els danys que derivin de fets o circumstàncies que no s'hagin pogut preveure o evitar segons l'estat dels coneixements de la ciència o de la tècnica existents en el moment de producció dels danys, tot això sense perjudici de les prestacions assistencials o econòmiques que les lleis puguin establir per a aquests casos.

2. La indemnització es calcula d'acord amb els criteris de valoració establerts en la legislació d'expropiació forçosa, legislació fiscal i altres normes aplicables, i es ponderen, si s'escau, les valoracions predominants en el mercat.

3. La quantitat de la indemnització es calcula amb referència al dia en què la lesió s'hagi produït efectivament, sens perjudici de la seva actualització a la data en què es posi fi al procediment de responsabilitat d'acord amb l'índex de preus al consum, fixat per l'Institut Nacional d'Estadística, i dels interessos que siguin procedents per demora en el pagament de la indemnització fixada, els quals s'exigeixen d'acord amb el que estableix la Llei general pressupostària.

4. La indemnització procedent es pot substituir per una compensació en espècie o ser abonada mitjançant pagaments periòdics, quan sigui més adequat per aconseguir la reparació deguda i convingui a l'interès públic, sempre que hi hagi acord amb l'interessat.»

38. «Article 144. *Responsabilitat de dret privat.*

Quan les administracions públiques actuïn en relacions de dret privat, responen directament dels danys i perjudicis causats pel personal que es trobi al seu servei; l'actuació d'aquest personal es considera acte propi de l'Administració al servei de la qual es trobi. La responsabilitat s'exigeix de conformitat amb el que preveuen els articles 139 i següents d'aquesta Llei.»

39. «Article 145. *Exigència de responsabilitat patrimonial de les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques.*

1. Per fer efectiva la responsabilitat patrimonial a què es refereix el capítol I d'aquest títol, els particulars han d'exigir directament a l'Administració pública corresponent les indemnitzacions pels danys i perjudicis causats per les autoritats i el personal al seu servei.

2. L'Administració corresponent, quan hagi indemnitzat els lesionats, ha d'exigir d'ofici a les autoritats i altre personal al seu servei la responsabilitat en què hagin incorregut per dol, o culpa o negligència greus, amb la instrucció prèvia del procediment que s'estableixi per reglament.

Per a l'exigència de la responsabilitat esmentada s'han de ponderar, entre altres, els criteris següents: el resultat danyós produït, l'existència o no d'in-

tencionalitat, la responsabilitat professional del personal al servei de les administracions públiques i la relació amb la producció del resultat danyós.

3. Així mateix, l'Administració ha d'instruir el mateix procediment a les autoritats i altre personal al seu servei pels danys i perjudicis causats als seus béns o drets quan hi hagi hagut dol, o culpa o negligència greus.

4. La resolució declaratòria de responsabilitat posa fi a la via administrativa.

5. El que disposen els paràgrafs anteriors s'entén sens perjudici de passar, si escau, la part de culpa als tribunals competents.»

40. «Article 146. *Responsabilitat penal.*

1. La responsabilitat penal del personal al servei de les administracions públiques, així com la responsabilitat civil derivada del delictes s'exigeix d'acord amb el que preveu la legislació corresponent.

2. L'exigència de responsabilitat penal del personal al servei de les administracions públiques no suspèn els procediments de reconeixement de responsabilitat patrimonial que s'instrueixin, llevat que la determinació dels fets en l'ordre jurisdiccional penal sigui necessària per fixar la responsabilitat patrimonial.»

Article segon. *Modificació de les disposicions de la part final de Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.*

Les disposicions de la part final de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que a continuació es detallen, queden redactades de la manera següent:

1. «Disposició addicional cinquena. *Procediments administratius en matèria tributària.*

1. Els procediments tributaris i l'aplicació dels tributs es regeixen per la Llei general tributària, per la normativa sobre drets i garanties dels contribuents, per les lleis pròpies dels tributs i les altres normes dictades en el seu desplegament i l'aplicació. Si no hi ha cap norma tributària aplicable, regeixen supletòriament les disposicions d'aquesta Llei.

En tot cas, en els procediments tributaris, els terminis màxims per dictar resolucions, els efectes del seu incompliment, així com, si s'escau, els efectes de la falta de resolució són els que preveu la normativa tributària.

2. La revisió d'actes en via administrativa en matèria tributària s'ha d'ajustar al que disposen els articles 153 a 171 de la Llei general tributària i les disposicions dictades en desplegament i aplicació d'aquesta Llei.»

2. «Disposició addicional onzena. *Procediments administratius instats davant missions diplomàtiques i oficines consulars.*

Els procediments instats davant les missions diplomàtiques i oficines consulars per ciutadans

estrangers no comunitaris es regeixen per la seva normativa específica, que s'ha d'adequar als compromisos internacionals assumits per Espanya i, en matèria de visats, als Convenis de Schengen i les disposicions que els despleguin, i supletòriament s'aplica aquesta Llei.»

3. «Disposició addicional dotzena. *Responsabilitat en matèria d'assistència sanitària.*

La responsabilitat patrimonial de les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, siguin estatals o autonòmics, així com de les altres entitats, serveis i organismes del sistema nacional de salut i dels centres sanitaris concertats amb aquestes, pels danys i perjudicis causats per l'assistència sanitària o en ocasió d'aquesta, i les reclamacions corresponents, han de seguir la tramitació administrativa que preveu aquesta Llei; la revisió jurisdiccional correspon a l'ordre contenciós administratiu en tot cas.»

4. «Disposició addicional tretzena. *Règim de subscripció de convenis de col·laboració.*

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, els titulars dels departaments ministerials i els presidents o directors dels organismes públics vinculats o dependents, poden establir els convenis que preveu l'article 6, dins de les facultats que els atorga la normativa pressupostària i amb el compliment previ dels tràmits establerts, entre els quals s'inclou necessàriament l'informe del ministeri o els ministeris afectats. El règim de subscripció i, si s'escau, de l'autorització, així com els aspectes procedimentals o formals relacionats amb aquests, s'ha d'ajustar al procediment que s'estableixi per reglament.»

5. «Disposició addicional catorzena. *Relacions amb les ciutats de Ceuta i Melilla.*

El que disposa el títol I d'aquesta Llei sobre les relacions entre l'Administració General de l'Estat i les administracions de les comunitats autònomes és aplicable a les relacions amb les ciutats de Ceuta i Melilla en la mesura que afecti l'exercici de les competències assumides estatutàriament.»

6. «Disposició addicional quinzena.

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, i als efectes de l'article 42.3.b) d'aquesta Llei, s'entén per registre de l'òrgan competent per a la tramitació d'una sol·licitud qualsevol dels registres del ministeri competent per iniciar-ne la tramitació.

En els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat la tramitació i resolució dels quals correspongui a òrgans integrats a l'Òrgan Central del Ministeri de Defensa, Estat Major de la Defensa i Casernes Generals dels Exèrcits, el termini per resoldre i notificar es compta des de la data en què la sol·licitud hagi tingut entrada als registres dels òrgans esmentats.»

7. «Disposició addicional setzena. *Administració dels territoris històrics del País Basc.*

En la Comunitat Autònoma del País Basc, a efectes del que disposa l'article segon, s'entén per admi-

nistracions públiques les diputacions forals i les administracions institucionals que en depenen, així com les juntes generals dels territoris històrics quan dictin actes i disposicions en matèria de personal i gestió patrimonial subjectes al dret públic.»

8. «Disposició addicional dissetena.

1. Per a l'exercici de la funció consultiva com a garantia de l'interès general i de la legalitat objectiva de les comunitats autònomes, els ens forals s'organitzen d'acord amb el que estableix aquesta disposició.

2. L'Administració consultiva es pot articular mitjançant òrgans específics dotats d'autonomia orgànica i funcional respecte a l'Administració activa, o a través dels serveis jurídics d'aquesta última.

En aquest cas, els serveis esmentats no poden estar subjectes a dependència jeràrquica, ja sigui orgànica o funcional, ni rebre instruccions, directius o qualsevol classe d'indicació dels òrgans que hagin elaborat les disposicions o produït els actes objecte de consulta, i hagin actuat per complir aquestes garanties de manera col·legiada.

3. Aquesta disposició té caràcter bàsic d'acord amb l'article 149.1.18a de la Constitució.»

9. «Disposició final. *Desplegament i entrada en vigor de la Llei.*

S'autoritza el Consell de Ministres a dictar totes les disposicions per aplicar i desplegar aquesta Llei que siguin necessàries.

Aquesta Llei entra en vigor tres mesos després d'haver estat publicada en el "Butlletí Oficial de l'Estat".»

Article tercer. *Modificació de seccions de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.*

Es modifiquen les seccions següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú:

1. Es modifica la rúbrica de la secció 2a del capítol II del títol VII, que passa a denominar-se «Recurs d'alçada», i comprèn els articles 114 i 115 de la Llei.

2. S'introdueix una nova secció 3a en el capítol II del títol VII, sota la rúbrica «Recurs potestatiu de reposició», i comprèn els articles 116 i 117 de la Llei.

3. La secció 3a del capítol II del títol VII, passa a ser secció 4a, sota la rúbrica de «Recurs extraordinari de revisió», i comprèn els articles 118 i 119 de la Llei.

Disposició addicional primera. *Simplificació de procediments.*

1. El Govern, en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha d'establir les modificacions normatives que calgui en les disposicions reglamentàries dictades en l'adequació i el desplegament de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, per simplificar els procediments administratius vigents en l'àmbit de l'Administració General

de l'Estat i dels seus organismes públics, atenent especialment la implantació de categories generals de procediments, així com l'eliminació de tràmits innecessaris que dificultin les relacions dels ciutadans amb l'Administració pública. En cap cas, les especialitats dels diferents procediments no poden implicar una disminució o limitació de les garanties consagrades en aquesta Llei.

2. Sens perjudici del que estableix l'apartat anterior, el Govern ha d'adaptar, en el termini de dos anys, les normes reguladores dels procediments al sentit del silenci administratiu que estableix aquesta Llei.

3. Per a l'estudi i la proposta de les reformes a què es refereixen els números anteriors, el Govern ha de crear una comissió interministerial presidida pel ministre d'Administracions Públiques.

4. Els òrgans competents de les comunitats autònomes, dins dels seus àmbits respectius, han d'adaptar els procediments en què sigui procedent modificar el sentit del silenci administratiu al que estableix aquesta Llei.

Disposició addicional segona.

En el termini de divuit mesos, el Govern ha de remetre a les Corts Generals el projecte o els projectes de llei que calguin per regular els procediments d'impugnació, reclamació, conciliació, mediació i arbitratge substitutius dels recursos d'alçada i de reposició.

Disposició transitòria primera. *Subsistència de normes preexistents.*

1. Fins que no es portin a efecte les previsions de la disposició addicional primera d'aquesta Llei, continuen en vigor, amb el seu propi rang, les normes reglamentàries existents i, especialment, les aprovades en el marc del procés d'adequació de procediments a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, així com les dictades per desplegar-la, quan no s'oposin a aquesta Llei.

2. En tot cas, quan les normes esmentades hagin establert un termini màxim de durada del procediment superior a sis mesos, s'entén que el termini màxim per resoldre i notificar la resolució és precisament de sis mesos, amb les excepcions que preveu el segon apartat de l'article 42.

3. Així mateix, i fins que no es portin a efecte les previsions de l'apartat 2 de la disposició addicional primera, conserva vàlida el sentit del silenci administratiu que estableixen les normes esmentades, per bé que la seva forma de producció i els seus efectes són els que preveu aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. *Aplicació de la Llei als procediments en tramitació.*

Als procediments iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, no els és aplicable, i s'han de regir per la normativa anterior.

No obstant això, sí que és aplicable a aquests procediments el sistema de revisió d'ofici i de recursos administratius que regula aquesta Llei.

Disposició derogatòria única.

1. Queden derogats la Llei de 5 d'abril de 1904 i el Reial decret de 23 de setembre de 1904, relatius a la responsabilitat civil dels funcionaris públics.

2. Així mateix, queden derogades totes les normes de rang igual o inferior en el que contradiguin o s'oposin a aquesta Llei.

Disposició final única. *Desplegament i entrada en vigor de la Llei.*

1. El Govern i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de dictar les disposicions per desplegar i aplicar aquesta Llei que siguin necessàries.

2. Aquesta Llei entra en vigor al cap de tres mesos d'haver estat publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 13 de gener de 1999.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

(Aquesta Llei s'inclou tenint en compte les correccions d'errades publicades al «BOE» núm. 16, de 19-1-1999 i al «BOE» núm. 30, de 4-2-1999.)

